СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Скрентон, Па., Четвер 12-го Липня, 1906. Число 28. — Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, July 12, 1906. No. 28

Вп. Пп. секретарі Р. Н. Союза.

Пригадую вам, що кождий член є обовязаний заплатити 25 ц. на покрите коштів Конвенції. Хто не заплатить до трех місяців, буде виключений з членів Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. і ухвала з VIII голов. Конвенції).

З поважанем,
С. Ядловский.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

		Липень
12	Ч.	Петра і Павла
13	П.	Собор 12 Ап.
14	С.	Косм. і Д.
15	Н.	÷ Пол. Р. ПБ.
16	П.	Анатолїя
17	В.	Андрея крит.
18	С.	÷ Кирила і Мет.

— Послїдна Конвенція „Союза“ ухвалила, щоби раз на місяць друковати в „Свободї“ адресар братцтв. Проте всї братства, що належать до „Союза“ зволять чим скорше присилати нам імена своїх предсїдателів, секретарів та касієрів і час і місце де відбувають ся мітинґи.

Редакція.

Господин Шклянка, славнозвісний москвофул, прислав на Конвенцію Союза два ідіотичні листи, в яких, як не мож яснїйше, показав свою бездонну глупоту і злобу. Посилав також урядникам і декотрим делеґатам дурненькі почтові картки.

Пишуть нам, що поїздка дра Бачиньского по Канаді викликала між тамошними Русинами велике заінтересоване. Кождий хоче его бачити і росказувати про жите Русинів в Канаді. Є се дуже гарний обяв зі сторони Русинів канадійских і сподіємо ся, що се заінтересоване дасть змогу дрови Бачиньскому вібрати як найбільше і найдокладнїйших інформацій, які він опісля використає в своїй книжці про Русинів в Америці.

Загальне здорове о. П. Тимкевича добре, однак ум его не прийшов ще до рівноваги. Найменче зворушене впливає некорисно на него. Тому лікарі радять дальше лічене о. Тимкевича в шпитали, під опікою спеціялістів нервових слабостий.

На кольонії Ґімлі, Канада, лучило ся нещасте: в ночи з 13-го на 14-го червня згоріла церков. О причині пожару годі певно знати, цароcлавні кажуть, що мав хтось з католиків підпалити, а католики знов кажуть, що певна причина зі сторони цароcлавних.

Юрко Бабицкий

З Сяніччини (Галичина) оден з наших читачів доносить нам про елементарні нещастя, які навістили тамтейший повіт. Дня 16-го Червня градова туча знищила засіви в гірских селах, так що лиш земля біліесь. Найбільше потерпіли села: Ославиця, Радошиці і Команьча. Розбурхана Ослава, гірска річка, виступила з берегів і забрала 3 хижі в Ославици і 2 в Команьчи, а також богато мостів і ріжного дерева поплило на її водах. Коло Сянока також град збив озимини, що лиш болото лишило ся. Господарі переорали ниви і посадівали наново ячменем. Люди, що підчас вуглевого страйку повиїздежали з Америки, вертають тепер назад тут, забераючи з собою родини, бо в краю нема що робити.

Доктор Шлюпас, добре звісний нашим людям, переносить ся на стале мешкане до Скрентону під число 1419 Норт Мейн евеню. Кари переходять попід самі двері. Почавши від 15-го липня можна его буде всегда застати в офісі від 8 до 10 рано, від 2 до 4 пополудни і від 7 до 10 вечер.

Словацкий банкир в Гомстед, Па. Качмар замкнув тими днями свій банк оголошуючи банкротство. Качмаром занав ся суд і доси зголосило ся 74 особи, по найбільшій части Словаки та Мадяри, котрі мали зложені гроші в банку Качмара. Кілько там було людских гроший, еще не знати, але були там зложені суми почавши від $25 аж до $1.650. Разом обчисляють на яких $30.000. Що хвилі зголошують ся нові 'вірителі. Розуміє ся, що всі ті гроші пропали, бо маеток Качмара виносить лиш кілька тисяч.

23-го юнія убило в Роджерс Пес, Б. К., Канада, двох хлопів а трох покалічило при мості. Контрактор ставив желізний міст і піднесли той міст до гори на машинах, а коли го спускали на долину, ланцухи ся пірвали і міст впав на долину на флєри. Там стояло пять хлопів, то двох убило на смерть а трох покалічило.

Григорій Свистун.

Процес проти урядників робітничої організації Вестерн Федерейшен оф Лейбор, оскаржених фальшиво о замордоване ґовернера з Айдаго — відложено знов до Грудня. Причина відложеня е та, що компанїсти хочуть, аби робітники Сполучених Держав трохи успокоїлись і забули про сю погану справу і аби в часі виборів в Октобрі і Новембри голосували за їх партіями: републиканьскою і демократичною а не за робітничою. Цікаво, що з двох головних сьвідків проти невинно оскаржених є оден деґенерат, другий звісний злочинець, про котрого его власні сусіди і люде що знають его близько на спеціяльно відбувшім ся мітинґу заявили публично таке: „В цілих Сполучених Державах нема поза кримналами більше безсовісного чоловіка і очайдушного злочинця як Мек Парленд.“ Ось якими людьми послугують ся капіталісти для знищеня нелюбих їм робітничих юній.

В Нагасакі в Японії видають російскі політичні еміґранти часопись »Воля«. Часопись виходить 3 рази на тиждень.

30-го м. м. скінчив Конґрес свої засіданя. Гроші, які Конґрес призначив на ріжні цілі з державної каси, виносять 880 міліонів долярів.

В Злучених Державах їде тепер досить енерґічна нагінка за тростами. В Толідо, Огайо, засудив суд 5 менаджерів ледового тросту на $5.000 кари кождого і рік арешту. В Філаделфії, Па. також тягнуть до відвічальности ледовий трост.

З великої хмари пішов малий дощ. Звісні досліди надужить в мясарнях в Чікаго скінчились ухвалою обох палат Конґресу такого закона, важного для цілих Сполучених Держав: худоба, вівці, свині мають бути оглядані перед зарізанем державними урядниками. Підозрілі о хоробу відставляесь на бік і після зарізаня оглядаесь мясо; сли покажесь, що звірята були дійсно хорі, мясо їх буде знищене в присутности урядника. Сі приписи не відносять ся до малих різень, що роблять місцевий бизнес і не вивозять мяса поза границі свого стейту, хотяй уряд, сли схоче, може у їх від часу до часу оглядати.

Американьского нафтового короля Івана Ракефелера, котрий тепер находить ся в Европі, жде росправа судова за ріжні надужитя нафтового тросту. Росправа та має відбути ся в Клівленд, Огайо, а тамошний шериф заосмотрений в судове припоручене жде лиш хвилї повороту міліярдера, щоби його сейчас арештувати. Його жде кара від $50 до $50.000 або арешт від 6 місяців до 12 місяців, або навіть припоручена кара і арешт. Провини міліярдера суть так великі, що клівлендский судія сказав, що вже раз мусить навчити того богача і покарає його так, щоби запамятав собі на ціле жите. А що грошева кара йому нічого не значить, то покарає його арештом.

Демократи держави Пенсилвенія поставили своїм кандидатом на ґовернера Люиса Емері, який вже дістав номінацію на той сам уряд від партії Линкольна. Емері є републиканець.

Підчас обходженя сьвята Fourth of July в Пітсбурґу згинуло лиш сім осіб, а 20 зісталотак покалїчених, що зістануть калїками на ціле жите.

В Лафает, Інд. згоріла хата, а в ній знайшло смерть шестеро дітей і мати. Батько уйшов з житем, але страшно попечений находить ся в шпиталю. Огонь зчинив ся в ночи в кухні. Батько почув дим, збудив жінку і хотів ратувати діти, але полумінь сейчас їх огорнула. Тогді батько кинув ся до вікна, але в хвилї коли вибивав шибу, занадто перехилив ся і вилетів вікном. В сей спосіб уйшов смерти, прочі всі згоріли.

В Трентон, Н. Дж. арештувала полїція Карла Дейвенпорта, котрий післав почтою своїй 12-лїтній доньці затроені цукорки, щоби по еї смерти дістати асекурацію. Дитина була би упала жертвою злочинних замірів рідного батька, але на час приключаний лікар запобіг смерти.

В Ню Йорку викрила полїція огидні справки, яких допускав ся молодий міліонер Генрих Шорт, з малими 10 лїтними дівчатками. Вже зголосило ся на полїцію кілька бідних родин, котрим молоденькі донечки упали жертвою звірячих похотий заможного панка. Злочинця сейчас арештовано, а судова розправа відбуде ся за пару днів.

Тими днями відкрила нюйорска полїція цілу шайку торговців дівчатами. Стало ся се в сей спосіб. Перед кількома днями вбігла на полїційну стацію молода дівчина подрапана до крови, з померьвленим волосем, без капелюха. Урядникови полїційному розповіла, що утїкла з дому розпусти, де еї держано замкнену через три тижні. До того місця дістала ся в сей спосіб: До дому еї родичів зайшов був якийсь молодий мущина, і заманив еї до Ню Йорку, обіцюючи знайти дуже попланте занятє. Дівчине йому повірила, а він еї запровадив до дому розпусти і дістав за ню $50. Там еї держали замкнену і не пускали навіть до вікна. Доперва по трох тижнях трафила ся нагода і она утїкла. Полїція арештувала вже кілька осіб, належачих до шайки торговців людским тїлом.

В Йонґставн, О. арештувала полїція нелюдску мачоху, котра на смерть побила 12 лїтну доньку еї мужа. Перед слідчим судією зізнала она, що дівчинка всегда робила еї пакости і она не могла дати собі з нею ради. А коли еї вже було занадто того всього, вхопила в руки кавалок патика і хотіла дитину ударити по плечах, але нещасливо вдарила по голові, і дівчинка навіть не зойкнувши упала трупом на землю. Батько дитини зізнав, що нераз робів жінку уважною, щоб не била дитини, бо колись може прийти до нещастя.

В Гармаркін, Па. невислїджені злочинці захльороформували одну родину і в сей спосіб обікрали до чиста цілий дім. Полїція слїдить за ними.

Минулої суботи виколїв ся фреітовий трен в самім місті Наягара Фолс, Н. Й. при чім майже розвалив дипо і наробив много другої шкоди. З людий не ушкодив нікого.

З кінцем минулого місяця упав в Лондонї, в Анґлії, великий дощ. Многі доми і підземні зелїзниці зістали затоплені.

В полудневій Валії (Европа) дав ся чути досить сильний землетрус 27 м. м. Многі доми, особливо бідніші, зруйновані. З людий, о скілько звісно, ніхто не згинув.

В Ботлер, Па. згинула серед страшних болів молода жінка, з'ївши фасолї з консервів. Лікарі ствердили, що смерть наступила в наслідок отроеня.

В пітсбурскій баптискій церкві муринів прийшло тими днями до страшної кровавої бійки. Росходило ся о похорон одного ніґра. Жінка небіщика запросила другого пастора виголосити похоронну промову а не того, в котрого церкві мала відбути ся церемонія. Озлоблений пастор що его не запрошено не хотів впустити похорону до церкви, в наслідок чого прийшло до кровавої бійки на ножі, при чім дві особи зістали смертельно покалічені.

З Берлина з Німеччини доносять, що арештовано там американьского анархіста Розенберга, камнярского робітника, котрий удав ся до Німеччини, щоби замордувати німецкого цісаря. Арештованого віддано в руки суду. Полїція перешукала його бувше мешкане і знайшла там ріжні вибухові матеріяли і приряди до роблення пекольних машин.

Американьскі пчоловоди почінають спроваджувати пчоли з над ріки Оріноко в полудневій Америці. Пчоли ті менчі від тутешних, але працюють так само пильно і не кусають.

Потреба образків.

Просимо Русинів замешкалих в Сполучених Державах прислати нам образки руских:

1) домів,
2) бизнесів (сторів, готелїв і т. п.),
3) шкіл,
4) церков,
5) цвинтарів,
6) хорів,
7) банд,
8) братских походів,
9) весіль,
10) похоронів,
11) людий при роботї на колії, по майнах, брехах, фабриках, і в загалї на роботах, в яких роблять наші люде,
12) фармерских забудовань, знарядів, худоби, елевейтрів, млинів, словом всего, що ілюстровало би жите Русинів в Сполучених Державах.

До кождого образка треба додати коротенький опис того, що представляє.

Русинів замешкалих в Канаді, Бразилії і на Гавайских островах просимо присилати нам також фотографії представляючі повисше списані річи.

Писати треба лише на однїй стороні паперу.

Прислані нам образки будемо друковати в „Читальни“, календарі, а деякі і в „Свободї“, а коли збересь таких образків більша купка, буде можна надрукувати руско-американьский альбум, се є книжку з образками з руско-американьского житя.

Образки треба висилати на адресу:

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

Ярема Гірниченко.

Бурлаки.

Золоте сонце склонило ся за високі вежі міста, та спішило скрити ся за гори, щоби відпочати. В послїдне осьвітило, позолотило вершки веж, вершки дерев, які шуміли сумно над високими хрестами мійського цминтаря, тай поволи-поволи скотилось за синї гори, що ген далеко простягли ся широкою пасмугою.

З синього неба вірлом спускав ся сїрий вечер. Він розстелював широко свої сїрі шати, обгортав ними вершки веж, вершки дерев, та спішив ся, щоби пригорнути до себе чорні улиці гучного міста, та тихі передмістя. Тепленький весняний вітрець свобідно гуляв по тихому передмістю, та бавив ся листочками старих цминтарних дерев, які клонили перед ним свої могучі голови, немов дякували йому, що їх не покинув. Лиш сумні високі хрести стояли нерухомо. Побіч них стелила ся травиця перед вітром землею, а жовті, сині, рожеві та білі цьвітки склонили головки і немов ждали хвилї, коли засьпіває цариця-нічка пісоньку сну.

На тихому ставку, піднесли жаби свою вечірню гармонію. Вона злучила ся з легоньким вітром та рознесла ся широкою хвилею по тихому передмістю. Сїрий вечер чим раз більше і більше обгортав своїми ніжними крилами цїлий виднокруг.

А цариця нічка розпочала свою тайну-чарівну пісоньку сну. Своїм оком заглянула вона до кождої хатини передмістя, і приказала, щоби покрили ся їй. В кождій хатинї заснуло сьвітло а люди клали ся спати. І вітрець перестав бавити ся зеленими листочками а лїг біля хрестів та заснув. На синьому небі зірочки яскраві споглядали в нив — чи всьо вже спить.

І справдї всьо спало. Лиш там біля цминтаря спер ся на сукатий костур босяк-бурлака. Його подерта пошарпана одежа, старий пімнятий капелюх, чорна, як чорна нічка що його окружала, твар, та босі ноги, потверджували його імя. Лиш очи, якими вдивив ся в ту сторону, куди провадить до міста вулиця, та думка яка поривала його душу з тїла, та несла далеко-далеко у синї гори, заперечували називати його бурлакою. А він чим раз більше і більше хилив ся до землї, немов тиснула його якась сила страшного тягару.

Нараз прокинув ся, немов зі сну. Відігнав чорну думку, та почав свистати пісоньку сумну-сумну... Він піддав ся цїлий тїй пісни і вилива в нїй свою долю. Вона взносила його ген понад доми, понад вежі та несла у рідні його синї гори. А там забавляла його на широкій полонинї, та гуляла з ним по високих смереках...

— Та якого чорта свищеш! — скрикнули нараз його товариші, що приступили до нього незамітно. Він здрігнув ся. Жаль було йому лишати пісоньку — так щож... Лиш махнув з пересердя рукою та забурмотів:

— Ат уже й вас вража сила принесла!

— Дивіть ся! він ще й злостить ся! Далї й бити буде! — сьміючись сказав один.

Рознесли ся веселі сьміхи, в яких потонув і він. Та недовго сьміяв ся. Голод, який мучив его від рана, не давав сьміятись.

— Чи не маєш Петре хлїба? — поспитав одного. Той був його найлїпший товариш. Петро розсьміяв ся на все горло, цьмив зза пазухи кавалок недоїдженого хлїба, подав йому та скрикнув злобно: — От чому він свистав! — І знов засьміяли ся.

— А ти чому не сьмієш ся? Дивіть ся! Стоїть як на турецкім казаню. Як боввaн — звернув ся з лайкою Петро до новітного товариша, який стояв з боку спокійно, та приглядав ся тим веселим людям. Його серце тріскало з розпуки, воно бажало самоти, де би могло виплакати ся добре, де би могло на хвилину забути себе, воно бажало людий, яким би могло розказати, розповісти свій жаль, свої болї. А тут ні самоти — ні людий. Тут самі такі, котрі перебули вже такі хвилї, котрі забули на свою долю, котрі говорять, сьміють ся, плачуть, сумують з дня на день і знову забувають все, все...

Він би їм радо розповів то, що його зболїле серце не могло більше задержувати в собі. Так щож? Коби вони були так сумні як він, коби вони його вислухали. Він дивив ся спокійно на них, та на їх питаня нїчогісїнького не відповідав. Він ждав, коли вони запитають то, що хотів би їм розповісти, то чим би міг злекшити біль серця свого. І зрозумів його в кінци „свистун". Завважав що новітний товариш так сумний, як він був перед хвилею.

— Звідкіля ти? — тай яка судьба занесла тебе сюди? — спитав його. Він похилив ще низше голову, та завважавши, що всї нетерпеливо чекають на відповідь його, розпочав оповідати:

— З відкіля я, не скажу вам! Як я себе запамятав то був вже в службі в дворі. Пас гуси. Там старенький фірман оповідав нераз вечером менї, що знав мою маму. Служила, кавав, у цім дворі. Та не довго, бо в місяць померла — а я маленький лишив ся. Мною заопікував ся той фірман, а як троха виріс, взяв мене пан на службу. І служив я там довгі тотї роки. Чи ви бачили службу у дворі? О першій годинї мусїли встати, та худобу обходити при сьвітлї лямпи, до всхід сонця весною вже в полї булисьмо, та орали до десятої. В десятій діставали по кавалкови хлїба, котрий їли за плугом.

Навіть води не було часу напити ся в горячий день жнив, бо „отаман" стояв над головою. Гень в полудня їли ми обід. Ох той обід... На нас всїх приносили коновочку рідкого квасного молока та бохонець хлїба. Та і то не було часу з'їсти, бо „отаман" наганяв до роботи. І знову ми робили так до пізної ночи. Вечеру їли часом о одинайцятій а часом не їли цїлком. І так я мучив ся до тепер. А як заслаб — нагнав мене пан. І я перележав три днї у рові під двором, з кусеничком хлїба, який давав менї що дня фірман крадькома, щоби пан не бачив. Як виздоровів, пустив ся у сьвіт шукати лучшої долї. Питав я служби, та не найшовши зайшов сюди. Ще пошукаю далї — знайду добре! не знайду... таке жите... всьо одно...

Дивний сум покрив лиця товаришів його, а він склонив голову — а з очий покотили ся грубі сльози які сплили на пошарпану одіж і зникли, лишивши мокру плямку.

Зірки миготїли на небосклонї, а місяць спускав ся повагом за гори. Тепленький вітрець перелетів повагом через поле та спинив ся у листю дерев. переберав ними, та немов шепотав: — таке жите... всьо одно...

ДОПИСИ.

З Бофало, Н. Й.

У нас все тихо між Русинами, анї гадки, щоб хто інтересував ся народними справами. Кільком одиницям знудило ся таке нудне жите в Блек Рак і піднесли гадку зібрати бодай кілька долярів на підмогу нашій старій вітчинї.

На мітинґу дня 17 Червня по виборі нового видїлу тов. вибрано Василя Беднарчука колектором.

Тов. „З. Україна" вибрало на слїдуючий рік новий уряд, а то: Гр. Самотїс, предсїдатель; Василь Радчук, заст.; Харитон 'Яремка, секр. тов.; Роман Полоса, заст.: Адрій Тригуба, касієр; Іван Радковский, заст.; опікуни хорих і дверники: Іван Риджик і Іван Кучапский; контрольори: Іван Бурштин і Василь Беднарчук. На сїм мітинґу зложено на фонд читальняний 4 дол., на Боевий Фонд для Радикальної Партії 5 дол. Сконтрольовано касу тов. і інвентар, котрі представляють ся як слїдує: Всїх доходів було $262.47. Розхід за той сам час 200. Чистого зиску остає $62.47. Інвентар тов. $50. Цїлий маєток тов. „Заокеаньска Україна" виносить $112.47.

Порішено скликати віче і заложити читальню тов. і на тім мітинґ закінчено, а по молитві члени розійшли ся домів.

Іван Бурштин і Василь Беднарчук, котрольори тов.
103 Peter Str, Black Rock, N. Y.

Василь Беднарчук, предс.,
Харитон Яремка, секр.,
Андрух Тригуба, касієр.

З Олифант, Па.

Дня 1-го Липня відбув ся іспит шкільних дїтий в Олифантї. І справдї хто був на тім іспитї міг подивляти таланти наших дїтий і мати не злу опінїю о тихже. По вечірни вийшли дїти в порядку до шкільної салї, де по молитві зачав ся іспит по порядку річий. Але як прийшла черга на декламації, то дїйсно можна було радовати ся з того щебетаня як соловейків, а особливо дївчат: Борсук, Свала і двох сестер Шопей. Належить ся подяка о. В Стехови і новоприбувшому дяко-учителеви п. К. Біличови, котрі за короткий час в нас досить попрацювали. П. Білич велику познаку зробив на поли науки, між старшими в сьпінї а між дїтьми в школї.

Парафіянин.

З Перт Амбой, Н. Дж.

Дуже менї дивно з о. Гумецкого в Джерзі Сити, що він там такі „порядки," заводить, що людий на партії дїлить і т. п. Я знаю о. Г. еще з краю, як був в селї Малковичах, і знаю докладно о его поступках, але на разї замовчу, бо сподїюсь, що о. Г. возьме собі Бога до серця і буде поступати як правдивий сьвященик а не буде розбивати одного стада.

Ан. Пелешак,
заст. предсїдателя бр. сьв. О. Николая, в. „Р. Н. Союза" 104.

З Вилдмердинґ, Па.

На нашім плейзї не дуже добре поступають собі декотрі Русини. Часто буває так, що по пейдї сидять при кеках пива, грають в карти а то і до бійки їм приходить. Розуміє ся, що по тім і по скваєрах волочать ся та платять за се грубі гроші. Жаль нашим людям, що скваєр ходить в подертих черевиках, отже мусять му дати заробити, аби собі справив нові черевики, бо Русин все милосерний...

А недавно тому оден Русин, Антін Ґомулка, з Ліська, впав з поверха і поломив собі руки. Не знати як довго буде лежати. Кажуть, що тому також була винна піятика.

Антін Петрик.

З Ростерн, Канада.

Хочу написати дещо про те як є в старім краю, а як є тут. В краю як Поляк має плащ за 2 корони, то вже висьміваєсь з руского кожуха, котрий буде коштувати близько 20 корон! Русинами всюди помітують, а котрий Русин переборе ся за Поляка, то вже встидає ся своєї родини так само як тота Палазька в Винипегу своєї мами.

Зле дуже і те, що наш Русин боїть ся школи, не дбає о неї і остає слїпий на цїле жите. Я так само недовчений і жалую дуже, що мене до висших шкіл не посилали. А Поляки і Жиди лише таких слїпих люблять, бо їх могуть легче ошукати. Тому то в Австрії старають ся все такого вибирати на війта, аби не вмів писати. А при виборах, доки в виборцїв ще горло сухе, доси кождий все знає, але наколи Жиди дадуть сего трійла — ого! вже продає брат брата і тата і маму — цїлу громаду. Був і я на виборах та придивив ся добре тому цїлому шахрайству. Людей, що не дали ся намовляти на паньску сторону проганяли, замикали, карали.

Або таке: Приходять раз до суду хлоп і ляшок дрібненький, ще й мав той ланцушок за 10 гелерів. Приступає до него адвокат і дає ему руку та каже: як сен пан маш? А хлопови казав іти за двері, бо він ще не кликаний. Хлоп чекав до 12 години, почім вийшов секретар і каже: з Богом, прийдете завтра.

А скілько то раз роблять варіята з руского хлопа, засудять его заочно, хоч той ставив ся на термін, лиш казали ему на дворі ждати і він послухав, а потім кажуть: тебе не було як ми читали.

А в Канадї нема нї хлопа, нї Жида — лиш всьо пан. Сто тисяч раз лїпше тут як в старім краю. Біда лише, що не всюди ще є наші церкви, отже хоч неоден має і добру роботу, але про те дуже за краєм банує.

Станїслав Пальчиньский.

Письма наспівші на IX Головну Конвенцію Р. Н. Союза.

BUTLER, PA.

Честь і слава Вам Всечеснї Отцї духовні, честь і слава Вам Високопов. Урядники Союза, честь і слава Вам Панове Делеґати. Трикратне честь Вам і трикратне слава. Радьте спільно, однодушно і завзято, щоб побороти всяких руїнників на земли Вашинґтона. Союз стане ґордостию і славою Руси-України.

Петро Ільчишин.

CURTIS BAY, MD.

Слава Ісусу Христу!

Вп. Делеґати головної IX Конвенції, в Скрентон, Па. Прошу лист сей прочитати дословно на Конвенції. На остатнім мітинґу, дня 24 го червня '06, наше брацтво сьв. П. і П. урадило таке:

I. Щоби місячне зістало як есть до того часу, а піднести желїзний фонд з 25 на $1.00.

II. Щоби всї брацтва посилали делеґата на Конвенцію, але на свій власний кошт, не на Союза, як було до сего часу.

III. Щоби статути були трохи інакше зроблені, як суть до того часу.

Чому 1904 року секретар позволив відд. 81 вибрати делеґата на VIII Конвенцію в Шамокин, Па.? Відділ 81 числив 29 членів тогди, коли були замкнені книги гол. секретара. Місяць перед VIII Конвенцією наш відділ дістав ще одного члена, так гол. секр. позволив нам вибрати делеґата. Сего року на IX гол. Конвенцію мали ми право вибрати делеґата, бо від. 81 числив 3 місяцї перед Конвенцією 32 члени, а нам гол. секретар відмовив голос за тоє, що ми вибрали Й. Кульчицкого, котрий мав бути описаний о якісь баламути брацкі. Ми питаєм ся, хто писав о якихсь баламутах? Певне той чоловік, котрий сам хотів знищити відд. 81 і перетягнути его до „Соединенія". Той чоловік робить всю біду, а не Йос. Кульчицкий. Кромі сего Й. Кульчицкий де яка тілько біда есть то він ся там впхає: збирав на Н. Фонд, збирав на церков в Ст. Луїс, і за Боевим Фондом також лазив з заду, а чи чули ви, щоби тамтой чоловік заняв ся яким добрим дїлом?

Николай Дурдела, орґанїзатор від. 81 і предсїдатель,
Йосиф Дурдела, секретар,
Теофіль Федоронько, кас.
Антін Федоронько.

P. S.

Панове Делеґати!

Відд. 81 має одного члена хорого вже близько три роки. Дістав одну запомогу т. е $100.00 з гол. каси Р. Н. С., але та сума не есть вистарчаюча. Ми Вас братя просим, осудїть, може що би можна більше троха ему дати, бо ми дальше его не можем утримовати на хлїбі братскім.

Здоровимо усїх Делеґатів і желаєм як найлїпшого успіху в Союзї.

Остаю з поважанем
Й. Кульчицкий.

JERSEY CITY, N. J.

1) Чесні Делеґати! Радьте розумно і розважно над дальшим розвоєм Союза! Піднесїть в гору прапор народної орґанїзації. — Панове Делеґати радьте, щоби старе добре не пропало, а нове гірше не настало. Най щезає стара кривда — заяснїє нова правда. Урядників вибирайте, тілько дурних не впихайте, бо ся робить з того шкода і для людей невигода. Шкода часу марнувати, треба лїпше о Русь дбати. До чужого ся не пхаймо, лїпше своє підтримаймо. Лиш читайте та учіть ся, дурницями не журіть ся. Наша слава, наша воля най ся розвиває, як той вітер на широкім поли повіває. Таж Русинів вже є много, най просьвітає сяє, бо в просьвітї така сила, що всьо забиває. Тримаймо ся разом купи, вперед поступаймо і на вільній тут землицї дурням ся не даймо. — Честь і слава цїлому Союзови. Радьте уважно і розумно всїми силами. Най панує всюди

згода межи Русинами.

Євдокія Калакукова.

2) Честь і слава Делєгатам Народної Організації. Боже поможи, благослови труд американьскої Руси. Щоби слава України ширилась по полі, руский нарід погноблений добивсь лучшої долі. Най пропадуть хруні і гаката польска, а здвигнеть ся вже раз в гору та сила козацка. До бою сьміло станьмо всї в ряду, хоч життєм положим за волю й свободу. Всї роздори і незгоди най щезають, бо вже час! Пора сьвіту показати, що дух руский ще не вгас. Пробудилась Україна і просить о поміч нас. Гейже братя, гейже жваво, тілько мудро і розважно ведім нарід наш до цїли в славу неньки України.

Стефан Милянович.

LETHBRIDGE, CANADA.

Желаю Вам, братя Українці, скорого поступу в рускім народнім Союзї.

Йосиф Бубняк.

McADOO, PA.

1) Слава Ісусу Христу! Чесні Делєгати славної Конвенції Союза. Желаю Вам, щобисьте щось доброго урадили для нашої рускої народности так як найлїпше для наших брацтв. Дай Боже, щоби наші Русини все разом тримали ся і дай Боже вам всїм прожити на многая літа. Поздоровляю нашого делєгата Константина Поступака і всїх делєгатів дуже красно і остаю вірною сестрою

Miss Анна Сквір.

2) Слава Ісусу Христу! Чесні Делєгати і славна Конвенціє! Желаю Вам щасливо і мудро працювати для наших Русинів в тій чужині і щобисте зробили найлїпше про наші братства. І дай Боже, щоби любов межи Русинами сто разів ся збільшила і щобисьмо тримали руку в руку. І вінчую Вам щасливо і здорово укінчити Вашу тяжку працю. Дай Боже Вам всїм прожити на многая і благая літа. Поздоровляю всїх чесних Делєгатів і поздоровляю наших делєгатів К. Поступака і Д. Капітулу. Остаю вірним членом Р. Н. С. — С. Поступак.

McKEES ROCKS, PA.

Честь і слава Всечесним Отцям і Панам Делєгатам і всїм зібранним на IX гол. Конвенції. Радьте мудро і подбайте о розвій і славу Руского Народного Союза. Борітесь в ворогами его кріпкою рукою, бо і всї ми боротись будемо за Союз і Русь — Русь сьвяту Україну.

Читальня ім. Т. Шевченка.

NORTHAMPTON, PA.

Всечесні ОО. Духовні і Ви Панове Уряданики і Делєгати! Желаємо Вам щастя для доброго діла. Радьте на добро для Руского Народного Союза і для добра рускої віри! Нехай Вам Бог поможе щасливо Вашу працю докінчити.

Стефан Цап, Михайло Петрик, секретар Союза.

PITTSBURG, PA.

Нова доба най настане, пісня любови най лунає, нехай Союз розвиваесь — всї йдуть дружно до мети. Кріпко, Братя Делєгати, возьміть ся до діла, Бог покріпить Ваші сили для народного добра. І ми теж Вам допоможем, Пітсбурскі сестриці, з охотою до той праці, жени і дївиці, коли разом колись станем з Вами, Делєгати, для Союза працювати нашими ділами.

Єва Прешляк, Магдалина Білик.

SAYRE, PA.

Зібравшим ся на IX гол. Конвенції Делєгатам і Урядникам Р. Н. Союза шлемо щирий привіт. Радьте в згоді і любви для добра цїлої американьскої Руси!

Від відділу 107 Р. Н. С.

Стефан Яцко, Ілько Костик, Антон Лучейко, Гр. Ковалевич.

STUARTBURN, CANADA.

На Конвенцію Союза в Скрентон, Па.

З далекої Канади кличу до Вас, Братя Делєгати, Слава Вам! Як і доси так і дальше сьміло постійте за рускою справою. Працюйте мудро і розважно над дальшим розвитком Союза. Робіть так, щоб і ми Канадійці могли лучитись з Вами. Много тут есть руского робітника по містах нез'органїзованого, а здалаб ся конечно яка така для тутейшого руского робітника органїзація. А що Союз органїзація вже стара з міцними підвалинами, то по моїй думці найлїпше тутейшому робітникови булоб належати до органїзації Союзу. В тім напрямі вже і була згадка в „Свободі". Лиш щоб теперішна Конвенція рішила які кроки, а ми тут взяли бись до діла. Нехай живе Союз і его орган „Свобода". Слава „Свободі", що так сьміло боронила Союз перед нападами ворогів. Слава „Свободі", що несла сьвітло між руский нарід. Слава „Свободі" за еї незаподатливість. Єще раз нехай живе „Союз-Свобода". Многая літа!!!

о. Михайло Бачиньский, независимий сьвященик.

Синодальне Ситко.

„Нагай і дубина, дубина і нагай! — Се два сьвященних сосуди, в котрих я храню віру і отечество, силу політичної, і сьвятість церковної Росві. Се тоті одинокі майстри, котрим я міг довірити і довірив будову нової Матушки-Росиї! Се дві головних і обовязкових до виконаня заповіди мого Реґламенту! Обовязкових для кождого однаково і жадних виїмок ні для кого не роблю!!.."

Тупнув ногою і крикнув з гнївом великий преобразователь Росиї до депутації з найповажнїйших епископів і попів, що явились перед персону „Єго Імператорск. Велич". повергнути свої вірно підданїчеські чувства і рівночасно просили о привілею для всего российского духовеньства — о тім щоби з карного припису Петрового Реґламенту „бить батоги дондеже исправится", — котрому підлягали всї кляси і сословія — виключити як небудь духовне сословіє, або змінити нагай і дубину на якусь церковну покуту.

Великий був гнїв великого Преобразователя. Від його дужої ноги захиталась підлога, від його громового голосу шиби в вікнах забренькали, а перестрашена депутація з найповажнїйших сивобородих епископів та попів, діставши трясене в своїх і без того уже віроломних (колїнах), з превеликим трудом могла вибрати ся за двері на сьвіже повітре. Але й тут оо. депутати не скоро прийшли до себе, бо той стук ноги, бо той гнївний голос ще не переставали причувати ся їм, вона начеб запутали ся в їх сивих довгих бородах вмисне, щоби переслїдувати їх, вмисне, щоби вздовж дорогою кричати їм: „нагай і дубина, дубина і нагай".

Не з медом пішли отцї.

Але від сего часу отровив ся і Петрів спокій.

Чимало депутацій і попереду приходило від бояр, дворян і панків з такими самими замірами і прозьбами, але віодна з них не мала таких злих наслїдків для Петра, як отся.

Бояре, дворяни і панки казали йому, що їх шкіра за тонка і за делікатна для нагая і дубини, — що иншого мужицька груба шкіра, — але фізіольоґічні доводи не мали вплыву на здорову натуру Петра.

Що иншого наговорили йому сьв. Отцї і все на підставі сьв. Письма.

„Хто був Адам?" казали вони. „Піп? — Ні, мужик-робітник."

„Чому Бог сотворив його аж в шестий день і то в вечері? Бо Бог мусїв виробити для мужика 6 шкір і виробляв щодня по одній, в часи вільні від роботи. Перша, при тїлї, найтовстїйша шкіра — для царя, друга — для його родини, трета — для панів взагалї, четверта — для попів, а решта дві — для бития; если одна подре ся, то е друга про запас."

„Отже кождий робітник-мужик походить від робітника Адама і від него наслїдує по шість шкір, з котрих дві спеціяльно для нагая і дубини."

„А ми, попи, зовсім не робучий нарід і тому не від шестошкурого Адама походим, а тому ча не можна би тоті нагаї і дубину змінити нам на якусь таку церковну покуту, бо самі з Біблії бачите, що наша шкіра не до дубини і нагая!"

Єсли Петро і вигнав отців в перший хвилї, то тому, що в нім заговорили недотичність царської особи і безграничність власти його на земли, котрі не могли стерпіти ничийого сованя носа — навіть і сьв. отців — в діла і закони імператора.

Але душа Петрова, але совість його, — що була вихована на сьв. Письмі, — була неспокійна, мучила його...

Всюда привиджали ся Петрови сьв. старцї, всюда переслїдувала його якась церковна покута. Лише було стулить Петро очи, вже сьв. старцї з довгими сивими бородами, з розкритим сьв. Письмом стояли кругом його постелї, їх бороди кланялись і лїзли цїлувати ся з нем.., а церковна покута, така якась страшна, мохната, сїдала верхом йому на груди і холодною як лїд рукою стискала його горло.

А тут тобі ще клопоту — по саме горло! Тут тобі реформи, — там — політика, тут корабле строєне і навіґація, там — будова нової столицї, тут академія, науки, там — столярня і кузня, тут — законна жінка, там... закохане з дївчином молодом. Ось тобі і нова гадина під серцем гнїздо звила і ссе, ссе...

Став Петро задуманим.

Окружаючі його завважали, що в його душі щось не те і також і самі були якось не по собі, наче під обухом.., начеб іґірше боялї ся його мовчанки, як дубини.

Вже з рухливого, веселого, завше сьміючого ся — навіть коли частував кого дубиною — великого преобразователя, здавало ся, переходив Петро в сумного мелянхоліка...

Але здорова натура і здоровий мовок взяли верх.

„Треба взяти розвід з жінкою", прийшов великий преобразователь до такого кінця, роздумуючи на самоті, у своїй майстерській, над своїми справами.

„Хтож дасть?"

„Кождий піп".

Але вдалоб ся, щоб воно якось леґальнїйше виглядало перед цїлим сьвітом. Якже зробити?

Зробити, щоби церковна власть леґалізувала з жінкою розвід, менї потрібний, а також і ще потрібнїйший шлюб з коханков.

Своїх отців з патріархом на чолї імператорська власть годна на все примусити, але що скажуть другі патріархи і отці? Хоч оно імператорови можна на все плюнути, алеж всеж най би було леґально, краще.

Ага! Знаю!

Треба виречи ся патріарх, як церковної власти! Але когож натомість?

Нато..мі..їсть, на... натомість покладу маняка, котрим буду командувати як сам хочу; треба менї розводу — буде! Треба шлюбу — буде!

Той маняк буде навіть досить вигідною штукою і з боку внутренної домашної політики.

Гм!.. Тоті бородаті отцї приходили виражати менї свої вірноподанечеські чувства.

Вірні ви, то вірні! Але я знаю дуже добре, що привязаний пес вірнїйший не привязаного. Доконче потреба забрати менї на привязь тих бородатих сьвятих.

На цїй гадцї преобразователь заспокоїв ся, його совість заспокоїлось. Всї були задивовані скорій переміні на лици преобразователя, а в преобразовательскій голові тимчасом складались нові пляни до нових реформ.

Одного часу преобразователь вийшов на пляц близько Неви, скинув чоботи і жупан, закачав штани і рукави, перехрестив ся на схід, поплював добре руки і приступив до роботи.

Над глибокою ямою він начертав великий круг. По тім крузї побив кіля, потім загородив хворостом, накрив очеретом з Неви, що нажала його власна рука, поробив в середині богато, богато відділів в пивниці і на верху і причепив до того будинку таблицю з написом „Святѣйшій Правительствующій Синодъ".

Коли все було готово, з'їхалось, по указу, його ИмператорськогоВеличества, до сего будинку тьма тьменна епископів.

Ввійшов до них великий Преобразователь тай каже: „Чи знаете ви, отцї, хто ви і що ви?" „Ви Синод"...

На се отцї тілько очами залупали від такого нечутного і якогось незрозумілого для них нового слова, а у одних навіть почалось трясене колїн і бороди, — думали що Імператор за щось ганьбить.

Але Імператор продовжав: „вам будуть підлежати справи брако-розводні, як ось моя справа".

Вийняв лист з свої кишені і прочитав вмисне грубшим басом, як звичайно говорив: „Божією Милостію, Императору россійскому Петру разрѣшается расторгнуть бракъ съ женою Его и вступить въ новый съ дѣвицею Н. Н. (имярекъ)."

„Такъ?" спитав преобразователь.

„Такъ точно, Ваше Императорское Величество!" загули отцї.

„Підпишіть ся!", командував він.

„Рады стараться Ваше ИмператорскоеВеличество!" Підписали ся.

„Тепер ви бачите і знаєте, що е Синод?"

„Такъ точно! о...! о...!"

„Отже непотрібно нам

Конець на стор. 6-ій.

„SVOBODA„
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ, а россійскі Украинцѣ черезъ Книгарню „Кіѣвской Старины“ Безаковска 14, Кіѣвъ.

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Чи зберемо пять тисяч долярів?

Свого часу писали ми, що американьскі Русини повинні би зібрати на Боевий Фонд в Галичині суму 5000 долярів. Се не пересада. Сума $5.000 зовсім не за висока, але навіть за низька, если звaжимо число Русинів американьских. Але щож? — На рахунок нас богато, але до діла дуже а дуже мало. Жертвують лише сьвідомійші люде і то жертвують немало, та на жаль більшість несьвідома, не чуе потреби такого жертвованя, а е навіть і такі, що про Боевий Фонд і на що він, нічого не знають. Чомуж оно так? Тому, бо ті несьвідомі газет не читають а устно нема ім кому про се росказати, розкрити іх очи. Вині тут отже не так ті несьвідомі самі, як ті, що знають о що річ іде, а не завдадуть собі труду других просьвітити. Вважайте панове, ви, що мали спосібність і щасте стати сьвідомійшими як другі, що на вас лежить подвійний обовязок: не лише жертвувати самим, але розкривати і другим очи, аби они стали такими як ви і також жертвували на ціли народні. Правда, таке розкриване очий не все річ приемна. Не раз в заплату за таку роботу можна почути ганьблячі слова, а то і кулак свого ученика, але така вже доля учителів. Тому не забувайте, що невіжих научити е нашим обовязком, а заплатою буде та сьвідомість, що ми зробили свою роботу.

Що сума $5.000, яку ми повинні би зложити на Боевий Фонд зовсім не пересаджена видно хоч би ось з сего простого рахунку: Руских братств в Америці е около 1000; еслиб кожде братство дало лише по 10 долярів, то вже булоб 10 тис. долярів, кромі тих гроший, які прийшлиб від приватних осіб. 10 долярів могло би дати кожде навіть найбіднійше братство, алеж бо ми маемо брацтва, котрі годні би дати не 10 але 25, 50 або і 100 дол.

Біда наша в тім, що Русин все потрібуе принуки, а не всюди е люди, які би других до сего нукали, заохочували. Деж такі люде е, що заохочують других, промовлять до них теплим словом, там жертви як з рукава сиплють ся. Ось недалеко Скрентону е невеличке місточко Тейлор. Русинів там небогато — всего кількадесять молодих хлопців зі всхідної Галичини а зложили на Боевий Фонд аж $100.00, словом сто долярів! Зложили они відносно до свого числа найбільшу жертву на Боевий Фонд, яку зложила яка небудь руска кольонія на сю ціль до сеї пори.

Чиж се не гарно? Певно, що так, алеж бо е рускі кольонії в 10 раз більші, що незложили доси ані цента, або лиш дуже малу суму.

Русини з Тейлор зложили сто долярів, бо мали між собою таких, що їх до сего заохотили, а і всі они майже без виїмки люде сьвідомі. Такі самі або і більші гроші можна би зібрати і по других плейсах, треба лише, щоб кількох сьвідомих людей дали до сего принуку, заохоту і енергічно занялись сею справою — а тоді певно зберемо $5.000.00.

З подвоеною енергією та завзятістю возьмім ся до праці з тою сьвідомостію, що кождий доляр зібраний на Боевий Фонд, се оден удар більше в голови гнобителів руского народа в краю, одна цеголка більше до відбудованя вільної Руси України.

Отже $5.000 долярів!

Посьвідна.

Львів, 20 червня, 1906.

Високопов. Добродію Редактор!

Екзекутива української соціяльної демократії почуваеть ся до милого обовязку зложити Вам і поодиноким жертводавцям отсею дорогою щиру подяку за жертву 371 к., надіслану в місяці маю на боевий фонд нашої партії.

За Екзекутивний Комітет
Іван Возьняк, голова,
В. Левинський, секретар.

Переписка.

В. Ковцун, Винипеґ, Канада. В Спол. Державах е фабрики що перероблюють старі шмати на папір. Близших пояснень дасть Вам Бюро Праці 292 E. Houston St. New York, N. Y.

Справоздане
з IX Головної Конвенції Р. Н. Союза, відбувшої ся в Скрентон, Па.
на днях 25—29 Юнія, 1906 р.

ДЕНЬ ДРУГИЙ (26 Юнія).

Предсідатель Конвенції отворив засідане молитвою точно о 8 ій год. рано. Відчитав спис делеґатів і урядників. Всі були присутні.

Наступило читане протоколу з попереднього дня секр. п. Лабовским. Протокол сей хотяй не був досконалий і досить короткий, однак показав ся бути вірний всему, що було ухвалено і принято, длятого Конвенція одноголосно приняла его за правдивий.

Справоздання Головних Урядників.

1) Відчит справоздання гол. предсідателя.

На внесене о. Струтиньского ухвалено, що не буде ся провадити дискусії над справозданями урядників аж доки всі не зложать своїх справоздань.

2) Справоздане гол. секретаря.

а) Відчит протоколу з попередної Конвенції, разом з відчитом річного засідання уряду з дня 15 го мая, 1904.

б) Відчит протоколу засідання гол. Уряду, відбувшого ся в McKeesport, Pa. 1905 р.

в) Справоздане з діяльности і рахунків за послідні два роки.

Зі справоздання гол. секретара показало ся, що всіх членів в Союзі по конець мая 1906 р. есть 7888, грошей Союзових $7,150.11 а сирітского фонду $15,185.33.

3) Справоздане гол. касієра.

Голов. касієр заявив, що его книга годить ся з книгою гол. секретара з малою ріжницею $3.25, котра то надвишка находить ся на его книгах, та що справоздане гол. секретаря узнае за свое.

4) Справоздане о. Струтиньского за календар Союза з 1904 р.

О. Струтиньский заявив, що докладного справоздання не може здати, бо ще не всі місцеві секретарі поприсилали гроші за календар. Длятого вносить, щоби на будуче, если Союз мае видавати календар, кождий член Союза був з'обовязаний купити оден примірник.

5) Справоздане контрольної комісії.

О. Уліцкий в імени контрольної комісії заявив, що переглядав книги головних урядників і всі застав в як найліпшім порядку і п хвалив головний уряд за точне сповнене своїх обовязків.

Віддав бонди (заруки) головних урядників до рук предсідателя Конвенції: Бонд голов. предсідателя на 1000 долярів; бонд гол. секретаря на 1000 дол. і бонд голов. касієра на 10.000 дол.

Предсідатель Конв. зажадав, щоб голов. касієр дав всі свої банкові книжочки делеґатам конвенційним до переглянення, щоби дійсно переконались чи есть тілько гроший у банках як було читано в справозданю, що він есйчас і зробив.

Ухвалено, що повеже таке перегляданe книжок всіми делеґатами забере богато дорогого часу, щоби віддати їх шконтруючій комісії до справдження.

Дискусія над справозданем гол. Уряду.

При сій дискусії було внесене споре число жалів на голов. предсідателя і секретаря Союза о невиплачуване посмертного, яких всіх годі було точно списати без стенографа.

На всі скарги головний предсідатель і секретар дали відповідні обяснення, з чого показалось, що всі ті скарги були безпідставні і длятого Конвенція відкинула їх.

О. Уліцкий поставив внесене, щоби замкнути дискусію над справозданями гол. Уряду. Внесене принято.

О. Макар похвалив діяльність гол. Уряду і конт. Комісії і поставив внесене, щоби уділити абсолюторію гол. Урядови.

П. Лабовский поставив противне внесене, щоби не уділяти абсолюторію голов. Урядови, аж доки шконтруюча комісія не здасть свого справоздання, чи часами нема яких похибок. Внесене п. Лабовского поперто і принято.

Пп. Моніта і Баль зажадали, щоби докінчити справу довгу п. Ю. Хиляка. Сю справу відложено на пізнійше.

Наступила павза обидова.

По обіді делеґат п. Талпаш просив о увільнене з засідання з причини слабости. Був увільнений.

Тепер наступило обробленe нових статутів.

Була дискусія над тим, чи нові статути мають читати ся по одній точці і над кождим параґрафом Конвенція застановить ся, чи мають читати ся без перерви.

О. Макар вніс, щоби новооброблені статути були читані 2 рази: перший раз мають бути читані без перестанку аж до кінця, щоби кождий делеґат вже наперед знав їх загальний начерк, другий раз допервa, щоби читати їх після параґрафів і над кождим параґрафом Конвенція мае застановити ся, чи приняти его або відкинути. Се внесене принято.

Гол. секретар п. Ядловский відчитав начерк статутів перший раз. Потім наступила павза. По павзі перечитано телеґрами і листи, які наспіли на Конвенцію. Відтак наступило читане статутів другий раз після параґрафів.

На внесене о. Дмитрова ухвалено, що позаяк читане статутів займе богато часу, щоби кождий делеґат не забирав більше як два рази голос в тій самій справі і щоби не говорив більше як 5 мінут.

Ухвалено, що на першій стороні статута мае бути надрукований чартер Союза по руски і по англійски.

Артикул I.

О. Струтиньский вніс, щоби назву „L. R. N. U.“ змінити на „Ruthenian N. U.“, а то тому, щоби Американці могли відріжнити нас від Москалів, котрих називають Russian. По довшій дебаті се внесене не принято.

Внесене о. Левіцкого, щоби Союз мав свого патрона, принято.

О. Струтиньский вніс, щоби патроном Союза був сьв. Володимир. Внесене принято.

Арт. II. і III. принято без зміни.

Арт. IV. Власти Союза.

а) Власть законодатну мае Конвенція;

б) власти виконавчу гол. Уряд і Контрольна комісія.

Внесене о. Левіцкого, щоби установити уряд духовного отця Союза, принято.

Засідане замкнено до слідуючого дня.

ДЕНЬ ТРЕТИЙ (27 Юнія).

Предсідатель отворив Конвенцію молитвою.

Відчит делеґатів.

Відчит протоколу з вчерашного засідання.

Предсідатель Конвенції зробив увагу: позаяк дискусія над статутами заберае богато часу, щоби Конвенція вибрала комітет для заокруглення статутів, щоби тілько найголовнійші точки були читані і ухвалені, а цілу стилізацію статутів щоби передати статутовій комісії до сего вибраній. Одноголосно принято.

Поставлено слідуючі найважнійші точки, над котрими Конвенція мае застановити ся і ухвалити.

I. Спосіб плачення.

Майже всі делеґати забирали голос і ставили свої внесення в сій найважнійшій справі. Одні хотіли підвисшити місячну вкладку, другі хотіли лишити по старому, треті хотіли зменшити місячне, четверті хотіли пів розмет, а пів місячну вкладку, пяті хотіли розмет після віку, шесті хотіли розмет на всіх одинаковий і т. д.

П. Стеткевич вніс, щоби дати під голосоване, чи мае бути розмет чи стале місячне.

О. Левицкий поставив внесене, щоби був розмет.

О. Струтиньский поставив внесене, щоби над сим було поіменне голосоване. — Принято.

Наступило поіменне голосоване, з котрого показало ся, що 87 голосів було за розметом, а лише 30 голосів против розмету. — Принято розмет.

Ухвалено, щоби розмет почав ся від першого Августа, 1906.

Ухвалено, що розмет мае бути обчислений дня 31-го Августа на тих членів, що вмруть почавши від першого Августа 1906.

II. Посмертне.

Над посмертним були довгі і ріжнородні дискусії і внесення, однак предсідатель конв. не давав їх відразу під голосоване, доки всі делеґати не вискажуть своїї гадки.

Під голосоване подано слідуючі внесення:

1) Внесене п. Стеткевича, щоб можна забезпечитись на $300, $600, $900 і $1200 не принято (4 голоси).

2) Внесене п. Стеткевича, щоби можна було асекуроватись на $500 і $1000.

О. Левіцкий доповнив внесене п. Стеткевича, щоби муж забезпечений на $1000 в разі смерти его жени дістав $400 запомоги, а єсли муж забезпечений на $500 то в разі смерти его жени щоб дістав $200, котра то сума відтягае ся з его посмертного. — Принято всіми голосами.

3) Внесене п. Поступака, щоби посмертне за мужа було $600, за жену $300 а за самотного $800, не принято (1 голос).

(Павза на 20 мінут).

Дискусія над розметом.

Пп. Овсак і Лабовский вияснили, який розмет мае бути і в який спосіб мае бути розмет відносно до других орґанізацій на розмет.

О. Левіцкий вніс, щоби розмет був ограничений до одного доляра. — Не принято.

Внесене п. Криницкого, що розмет не може бути ограничений, принято.

III. Фонд резервовий.

Внесене п. Лабовского, щоби при розметі кождий член платив по 2 цн. на фонд резервовий, принято.

IV. Фонд бідних.

П. Калакука вніс, щоби був фонд бідних. — Ухвалено.

Ухвалено, щоби на фонд бідних кождий член платив одного цента при розметі.

V. Фонд народний.

П. Стеткевич вніс, щоби був народний фонд 1 цента від кождого члена на місяць, на всї рускі народні цїли в кождім зглядї. — Ухвалено.

Павза обідова.

(Дальше буде).

„Христіяньство“.

Дивні бувають у людей розуміня найпростїйших річей.

Чи не просту й ясну науку дав людям Христос? „Возлюби ближнього“. або не роби йому такого лиха. якого собі не бажаєш. У заповідях Мойсієвих так ясно стоїть, що й дитина зрозуміє: „не убий. не украдь“.

А проте вже 19 столїтів минуло від Різдва Христового і люде ніяк не уживуть ся на сьвітї, щоб не було насильства, ворожнечи, убійства і крадїжи.

Що вже дивувать ся на простих, темних людей, коли спокон віку ті люде, які називали й називають себе слугами Божими, проповідниками віри й науки Христової, — ті люде самі найбільше зневажали й доси зневажають закони Божі, закони людські і сьвяту науку Христову?

У середні віки єзуїти — монахи, що склали „товариство Христове“ — робили найогиднїйші злочини й душогубства „во славу Божу“, іменням Христа: мучили найлютїйшими муками, палили живцем людей за те, що они не так казали „Вірую“, або ще инакше Богу молились.

І вони тільки себе вважали справжнїми християнами.

Це діяло ся давно.

І тепер не далеко ми відійшли від тих жорстоких кар во імя Боже: досить пригадати, що пів року тому, у жовтні р. 1905, томський архієрей благословив юрбу чорносотенців спалити живцем і побити на смерть скілька сот людей за те, що вони зібрались сьвяткувати радісний день маніфесту 17 жовтня.

Петербурський митрополїт недавно доказував, що для російського правительства нема заповіди „не убий“, переробив закони й заповіди Божі для потреби правительства бюрократичного і дня своєї вигоди.

Московський епископ Владимир у проповіди, у церкві, перед хрестом, навчав юрбу на погроми „інтелїгенції“, на душогубство.

І ці „князі церкви“ вважають себе християнами, слугами Божими.

Щож вже дивувати ся дрібнїйшим служкам Божим, які, оглядуючись на своє начальство, на тих „князів церкви“, й собі таке дозволяють робити во імя Боже: намовляють темний нарід на погроми, тягнуть за насильниками і гнобителями, помагають їм, а з церкви роблять крамницю, де торгують благодатю і словом Божим, як крамом яким, за молитву до Бога таксу настановляють...

І вони себе теж вважають за справедливих християн...

Горе з такими християнами, з такими слугами Божими! Не диво, що великий наш поет і заступник всїх гонимих і безправних, питав:

„За когож ти розпинав ся,
Христе, Сине Божий?
За нас добрих, чи за слово
Істини? Чи може,
Щоб ми з Тебе насьміялись,
Воно-ж так і сталось!“...

Тяжко зневажають сьвяте імя Христове ті „Слуги Божі“ — митрополїти, архієреї та инша їх братія, що сьвяту науку Христову про любов та братерство перелицьовали, користи своєї ради, на науку ненависти і душогубства.

Руске Педаґоґічне

Товариство у Львові (в Галичинї), се інституція, яка робить не аби яку роботу. Удержує 200 хлопців в бурсї мужескій, 172 учениці в школї виділовій і 82 семинаристки. Розуміє ся, що все те коштує величезні гроші, а що Товариство Педаґоґічне є товариством руским, отже зі сойму дістає лише дуже малу підмогу і щоби дальше провадити так користну працю, мусить раз враз відкликуватись до жертволюбія суспільности.

В додатку почало Педаґоґічне Товариство будувати ще свій власний дім, який буде коштувати 800 тис. корон, отже поміч руської суспільности для згаданого товариства тепер ще більше потрібна, як коли небудь иншим часом. Думаєм, що і американьска Русь не повиннаб оставати тут позаду, але докинути і свою лепту на будову хати Руского Педаґоґічного Товариства у Львові.

Редакція „Свободи“ жертвує отсим на ту цїль 10 долярів та готова занятись збіркою в користь Р. П. Товариства у Львові. Хто однак хотів би посилати гроші впрост на руки товариства, зволить так адресувати:

Руске Тов. Педаґоґічне,
ул. Сикстуска ч. 47, Львів,
Galicia, Austria

На Боєвий Фонд в Галичинї

зложили:

I) На руки ред. „Свободи“:

1) Русини з Тейлор, Па., зложили на Боєвий Фонд в Галичинї для всїх 3 партій слїдуючі жертви:

Братство св. О. Николая $30.00

По 5 дол.: Йосиф Сенюк (молод.) Володимир Крайківский, Йосиф Сенюк.

По 2 дол.: Михайло Марущак, Іван Трач, Федор Яремко, Іван Мацьків; Ілько Терпливець, Панько Головчак, Пилип Горішний, Павло Обаль, Гнат Семчишин, Стефан Паробій.

По 1.50 дол.: Юрко Крайківский.

По 1 дол.: Кость Сенюк, Іван Рибачок, Петро Крайківский, Матвій Клос, Петро Шкоцень, Михайло Гайдук, Гринь Шкоцень, Апольонія Щепанюк, Михайло Іванкевичь, Іван Обаль, Микита Семчишин, Юрко Федорів, Ілько Бриґадир.

По 50 цнт.: Василь Воробець, Федорь Трач, Гнат Дранута, Андрий Гринь, Панько Харів, Максим Федорів, Дмитро Осачук, Семан Ґуляші, Стефан Сенюк, Паранька Головчак, Петро Кульпак, Іван Драґун, Ілько Михайлишин, Павло Модний, Василь Горошко, Петро Корніцкий, Стефан Обаль, Гриць Іванкевичь, Френк Собчак (поляк), Альберт Ендерсон (анґлик), Андрух Федунок, Антошко Александрів, Стефан Олексів, Ілько Федьків, Іван Кравчишин, Войтіх Мазур (поляк), Іван Тремко (словак), Юрко Баран.

По 35 цнт.: Олекса Крайківский Стах Коржан, (поляк).

По 25 цнт.: Олекса Головчак, Ілько Гуменюк, Катерина Задвірна, Василь Ґнал, Юрко Крайківский (стар.), Юрко Мельник, Олекса Мельник, Никола Куйбіда. Трофим Михайлишин, Афтанас Федунок, Данько Драґун, Микита Макарів, Якуб Яремко, Михайло Лїсовский, Михайло Гриців, Ілько Шевчик, Йосиф Круліковский, Гнат Калина, Іван Головчак, Роман Молодечин,

Павло Дробняк 15 цнт

Стефан Лїхновский 10 цнт.

Разом 100 дол.

Гроші сї сколектували Осип Сенюк молодший, Іван Трач і Михайло Марущак.

2) З Ґренфел, Саск. Канада зібрав для всїх трех партий п. Йосиф Колодій 3.50 дол.

Жертвували по 1 дол.: Йосиф Колодій, Блашко Бжаний.

По 50 цнт.: Іван Буштика, Петро Борнець, Василь Картач.

3) З Босворт, Б. К., Канада 1 дол.

Жертвували по 50 центів: Филип Стахів і Михайло Литвинчук.

4) З Мантріол, Канада, Никифор Кучер 25 цнт:

5) З Фест Сити, Па. Братство Сьв. Василія Великого зложило на руки свого предсїдателя Івана Ороса суму 8 дол.

6) З Ансонії Конн. Бундзяк Афія 1 дол.

7) Братства сьв. Петра і Павла з Мт. Кармел, Па., жертвувало на руки п. Івана Дзятка 5 дол.

8) З Мантріол, Канада, на руки Я. Випрука зложили 1 дол. слїдуючі:

По 25 цнт.: Михайло Паламар, Іван Випрук, Володимир Анастазиєвский, Яков Випрук.

9) З Трі Форкс, Б. К. Канада, Василь Мельничук 1 дол.

З попередним 661.05 дол.

Всїх гроший 795.80 дол.

Редакція „Свободи“,
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Заява.

Маю честь повідомити всїх тих патріотів, котрі прислали жертви на Боєвий фонд в Галичинї, що сумаричні викази після плейзів укладає Редакція „Свободи“ на власну руку без порозуміня з Народним Комітетом і з тої причини секретар Народного Комітету не може бути відвічальним за ошибки, які там зайдуть на некористь якого плейзу, як то зайшло вже два рази.

о. Ів. Велигорский, секр.
Нар. Комітету.

Єсли сталась яка похибка, то певно не навмисно. Тому кождий хто завважає яку похибку повинен сейчас нас про се повідомити а ми кожду похибку радо справимо.

Редакція.

Дописи.

З Дикинсон, Н. Д.

Нас є тут Русинів 120 родин і побудовали ми церков ім. сьв. Димитрія. Кость Кордоновий дарував нам під церков 40 акрів землї. Будовою церкви занимались найбільше Юр. Басараб, Вас. Палагнюк, Мих. Баранок, Стеф. Палагнюк, Василь Федорів. Церков коштує 2.000 долярів. 110 миль від нас є друга кольонія галицких Русинів в Вилтонї. Они також хочуть належати до нашої церкви.

К. П.

З Northampton, Mass.

Бувшого нашого делеґата п. Мих. Белю спіткало велике нещасте коли повертав з Конвенції в Скрентон, Па. Стало ся се так: Зі Спрінґфілд до Голійок їхав п. Беля карою і в Голійок на своїй улиці неуважно скочив з кари і так тяжко потовк ся, що був в шпиталю через 7 днів. Вже вийшов зі шпиталю, 7-го юлія, але дуже слабий, навіть нїчого не хоче говорити. Найбільше ударив ся в голову. Як довго полежить, того нїхто не може сказати, бо есть дуже слабий. Я днесь був его відвідати, то мало що зі мною говорив.

М. Зятик.

З Лемківщини.

I.

У нас тепер часи мокрі, майже цїлий червень дощ падає, люде ледви картофлї з другого окопати змогли. Місцями дощі бувають легонькі, а по декотрих селах дуже уливні і гради панують. Найбільше потерпіли люди коло тої ріки, котра пливе з Ганчови до Устя руского а потім до Ропи, Шимбарку, Горлиць і Біча; в Шимбарку взяла вода хату зо всїм, що в нїй було; худобу і людий, всьо вода забрала. Збіжа коло тої води по рівнях всюда позмуляло. На тисячі шкоди наробило. Через ту слоту і уливні дощі весь живий товар подешевів, воли, корови і безроги.

Уроди озимини і ярини досить красні до сего часу.

Збіже на торгах дешеве. В Яслї на ярмарку і в Горлицях жито по 2 кор. 50 г. пшениця 3 кор. 20 гел. чверть, бушель картофлї 30 гелерів. Лише тепер не всї люди потрафили зробити на час коло картофель через довгу слоту, через що малі поросята подешевіли о половину.

Розділе, 25. червня, 1906. А. Пиж.

II.

У нас часи досить тримають добре; урожаї показують ся також хороші, коб лиш Господь хоронив від якого злого дощу т. е. граду. Около 8 го і 9-го червня були тут великі дощі і вливи води, що нанесло много шкоди: грунта коло води позабирало і по примуляло вроди!

Дня 8 го червня при такім великім виливі води утопив ся наш громадский поліціянт, Назар Гальчак, котрий недавно був виславлений в „Правдї“, що викинув жида з ради громадскої і не дав му бути радним. Він ішов з весіля рано о 6 ій годинї, і упав до потока. Ратувати его не було кому і так поплив з Климківки аж до Шимбарку. Покійний полишив жену. Літ мав 60. Має трох синів в Америці. Здоровлю вас всїх братів в Америці.

Климківка, Галич. Іван Пирч.

Новинки.

Новѣ законы въ Росіи. Урядъ російскій якъ давнѣйше такъ и теперь, помимо того, що законодатна власть належить ся вже Думѣ, выдае законы навѣяні давнымъ абсолютизмомъ. Кôлька днѣвъ передъ отворенемъ Думы побачивъ свѣтъ новый пресовый законъ про періодичні выданя. Посля сего закону книжку надруковану мае друкарня сейчасъ послати до „комітета по дѣламъ печати“. Книжку, котра мае бôльше якъ 5 аркушѣвъ друку можна рôвночасно розширяти; за те брошуру до одного аркуша друку треба держати 2 дни, выдане высше одного до пятьохъ аркушѣвъ друку 7 днѣвъ, абы цензура мала часъ його прочитати и евентуально сконфіскувати. Книжку можь сконфіскувати, хотяй бы не було основъ до карного процесу, коли въ нѣй е признаки „преступного дѣянія“. Міністеръ внутрѣшныхъ справъ мае назначувати, до якихъ цензурныхъ комітетôвъ мае належати цензура книжокъ писаныхъ на чужихъ мовахъ.

Другій законъ зъ 29-го Цвѣтня с. р. вôдносить ся до сѣльскихъ страйкôвъ. Посля него кождый хлопскій страйкъ уважаесь злочиномъ и карае ся такъ само якъ бунтъ. Комітетъ страйковый карае ся тюрмою вôдъ 3 мѣсяцѣвъ до року. Намовляючій до страйку успѣшно достае 2—8 мѣсяцѣвъ, а безуспѣшно 2 до 4 мѣсяцѣвъ тюрмы. Членôвъ товариствъ, якихъ цѣлею е выкликувати страйки караесь арештомъ вôдъ 16 мѣсяцѣвъ до 4 рокôвъ. Законъ сей выдано вже пôдчасъ засѣданъ Думы. Въ той спосôбъ хоче урядъ приголомшити борбу селянъ о истнованє. Правительство замаркувало тымъ закономъ свое становище пôдчасъ першихъ нарадъ Думы.

Розбѣшени тигры. До чого способна російска бюрократія показалось недавно въ Ризѣ. Въ той часъ коли вся російска Дума и суспôльность домагають ся амнестіи, російске правительство якъ давнѣйше заводить кровави бенкеты. Военный судъ въ Ризѣ засудивъ зовсѣмъ безвинно 8 робôтникôвъ, мѣжь ними двое дѣтей, на кару смерти. На інтерпеляцію Думы, абы засуду смерти не выконано, правительство освѣдчило, що інтерпеляцію подано міністрови вôйны — а тымчасомъ засудженыхъ розстрѣлено... Оденъ Французъ оповѣдае, що бачивъ зъ вôконъ свого помешканя якъ проваджено на смерть тринайцятьлѣтного хлопця и дѣвчину въ тôмъ самôмъ вѣцѣ, окруженыхъ цѣлою ескадрою драґонôвъ. Серце призвычаене до кровавои рѣзнѣ на вôйнѣ стиснулось и не выдержало. Я, моя жѣнка и мати плакали якъ малі дѣти, чуючи плачь и зойки омлѣлои зъ розпуки матери, проваджено на смерть дитины. І вся товпа, що окружала мене очевидно здрôгнулась зъ переражения и спôвчутя надъ дѣтьми засуджеными на смерть за політичні переконаня. Опôсля оповѣдали менѣ, що хлопчикъ умиравъ якъ лицаръ.

Якъ жовнѣры завязали йому очи, хлопець скинувъ хустку, говорячи, що чесні люде глядять просто смерти въ очи!

Не такъ було зъ дѣвчиною. Кажуть, що кидала ся и мучила ся страшно.

Жертви на Революц. Українську Партію.

З Port Haney, B. C.,

По 1 дол.: Ю. Сиротюк, V. D. Sibley.

A. I. Charlton 50 цнт.:

Лев Ґеряк 25 цнт.;

Зібрав п. Ю. Сиротюк. Разом 2.75

Попередно 265.81

268.56

Повідомляємо

всїх членів Братства сьв. арх. Михаїла від. 51. в Yatesboro, Pa., що з причини довготреваючого страйку всї члени розійшлись за роботою. В Єйтсборо мало вже хто остав ся, навіть нема кому займитись справами сего Братства. а що нас живе тут яких 8 членів і не хочемо, щоб наше число пропало, то задумали ми его тут перенести. Для того відзиваюсь до всїх членів того Братства і повідомляю їх, що IX. Гол. Конвенція Р. Н. Союза підвисшила посмертне з 600 долярів на 1.000. Декотрі члени немають заплачено місячного вже по 3 місяці. тому прошу кождого з них, щоби сейчас своє місячне і на конвенційне по 25 цнт. до 14 днів прислав, бо інакше буде витворений так з Братства як і Р. Н. Союза.

Заразом повідомляю всїх Русинів живучих на сїй околици, щоб прійшли і вписались до Братства і Р. Н. Союза а ми приймемо вас за братів в слїдуючих трох місяцях без вступного.

Приступайте до Р. Н. Союза, де єсть любов і сила і добра оборона.

За Уряд Братства

Петро Шевчик, предс. Бр.
1223 E. Falls Str., Niagara Falls, NY.
Йосиф Лаба,
Теодор Лиско.

Пошукую.

Івана Барбишюка із села Кіцманя і Буковини, Най ся зголосить до Спірідона Івасюка на адрес:

Спірідон Івасюк,
P. O. Rochke Percee, Assa. Sect. 21,
SaskatShewan, Canada.

Хто надішле нам найменше 50 докладних адресів Русинів, замешкалих в Америці, тому перешлемо в дарунку гарну книжку.

28- А. Хромовский,
292 E. Houston Str. New York, N. Y.

Вийшла нова книжочка „Читальнї“ ч. 26 за місяць Юлій 1906 п. з. „Через кордон“. Цїна 15 центів. Адрес: Czytalnia Box 353, Scranton, Pa.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Отець духовний:
о. Стефан Макар,
Box, 404, McKeesport, Pa.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Olyphant, Pa.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки або ноги $250.00,
в) одного ока $100.00.

Син отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне для Ц. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилае ся так: на money-order-ах або чеках випише ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касієра.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

Рухъ
въ воддѣлахъ Р. Н. С.

Брацтво

св. Андрея в Лорейн, Огайо, буде принимати до Брацтва нових членів за половину вступного в місяцю Юлїю с. р.

Хто еще неналежить до Брацтва то най приступить тепер, поки час, бо ніхто не знае де кого біда чекае.

Наші мітинґі відбувають ся по першім в першу неділю о другій годині по полудни в Гали на 104 Charles St.

А. Русенко, секретар.

Братство

сьв. Володимира в Ню-Йорку відділ 108 „Р. Н. Союза" приймае черев місяць Липень — нових членів без вступного.

Дорогі Братя Русини! Хто ще з вас, в Ню-Йорку не належить до жадного брацтва, нехай прийде до нас а ми приймемо його як рідного брата. Оплата не велика — 35 центів місячно, та за ті гроші дістанете, кождий, єсли захоруете 5 долярів що тижня запомоги і доктора. Братя Русини! не жалуйте тих пару центів на місяць, бо як чоловік здоров і робить, то що значить для него тих пару центів? Таж нераз богато піде на дурниці, а ніхто не може знати, що его чекае. Тож не кажіть, дорогі братя, „що ще маю час" і не відкладайте се на пізнійше, а вступайте зараз численно до Братства і „Союза". В єдности сила! Мітинґи відбувають ся кождого місяця перед першим в суботу, на Евеню А. під числом 46 в Гармонія Гали, межи 3 а 4 улицями в Ню-Йорку.

О. Довганюк, предс.
Я. Корнаш, секр.
А. Ширимета, касієр.

Повідомляю

всіх членів братства св. Архистратига Михаїла відділ 41, в Манор, Па. що мітинґ відбуде ся в першу Неділю по 12-ім сего місяця, під карою 1 дол.

Будем говорити о зміні статутів Союза.

Теодор Глива, секретарь,
Box 265, Manor, Pa.

Братство

сьв. Івана Хрестителя, відділ Р. Н. Союза 36 в Скатдейл, Па., вибрало на піврічнім мітинґу слїдуючий новий уряд: Петро Ґула, предсїдатель; Іван Коваль, заступник; Николай Зорила, касієр; Ілько Коваль, заступник; Михайло Пінковский, секретар; Стефан Милян, заступник; Василь Зазуля, контрольор.

Слїдуючий мітинґ відбуде ся дня 22 Юлїя в галї п. П. Кулєнича. На тім мітинґу будемо принимати нових членів без вступного, тому просим всїх хто ще не належить до жадної організації, аби прийшов до нас а ми его приймемо до братства и до Союза. Союз платить тепер 1000 долярів посмертного.

Михайло Пінковский, секр.

Подяка.

Складаю сердечну подяку комітетови Братства Сьв. Володимира в Ню-Йорку, відділ 108 за тое, що мені так скоро виплатили запомогу 10 долярів, котрі мені тепер дуже придали ся по тій тяжкій слабости, щом лежав через кілька день. Братя Русини, горніть ся до того Братства Сьв. Володимира численно, бо підчас слабости Братство платить 5 дол. тижнево і доктора. Не кажіть, що еще маю час. Дякую також тим членам, що приходили кілька разів відвідати мене.

Данило Старик, член Братства і Союза.

Марія Бруцка з Стінавці, шукае свого мужа Антошка, перед трома роками з краю, а мав бути коло Pittsburg, нехай зголосить ся на адрес жены:

Марія Бруцка,
373 — 3-d str., Troy, N. Y.

Товариство Братчиків.

Редакція „Свободи" одержала для напечатаня слїдуюче письмо:

Братчики чесного житя!

Хто не хоче женитись і хто не хоче клопоту супружества, а на старші лїта хотів би, забезпечити собі тихе і спокійне жите, нехай вступае в товариство Братчиків. Ми запрашаем всїх Братів Християн і тих, котрі суть жонаті, що не можуть з своїми женами жити а других жен не потребують. Такі жонаті також можуть вступати в товариство Братчиків. В місяцю Листопаді буде оголошена „біла рада". На тую раду зійдуть ся усї братчики; на „білій раді" мають урадити дебы лїпше поставити „кіш" Братчиків чи тут в Канаді, чи в Сполучених Державах. На тое діло закуплять кілька фарм землї, щоби було де братчикам жити і учитись до дальших літ житя. О статутах Товариства Братчиків буде описано в рекомендації.

Отже просим взяти на увагу: хто мае щире і любовне серце до бідної Матери України-Руси і хто є правдивим сином тої чорної та висушеної в ріжних муках та нечестях — нещасної Матери — нехай спішить в поміч братчикам з розумом і дїлами. Прошу зголошуватись на адресу:

William Coffson,
540 Magnus ave, Winnipeg, Man. Canada

Великий Вечерок

братства сьв. Володимира, в. Р. Н. Союза 108, відбуде ся дня 28-го Липня 1906 в Liberty Hall під ч. 257-263 E. Houston Str. в Ню Йорку. Рано сего дня о 10-ій відправить ся Служба Божа в церкви сьв. Юрія при 20-ій улици. Початок балю о 6-ій вечер. Вступ від особи 15 центів.

На вечерку будуть гарні сьпіви, деклямації, добра музика і танцї.

На сей вечерок запрошуемо всїх Русинів з Ню-Йорку і околиці.

А. Довганюк,
Я. Корнат,
А. Шеремета.

Перший Руский Баль

в Chisholm, Minn. справляе братство сьв. О. Николая відділ Р. Н. Союза 37, дня 21-го Юлїя 1906 — на дохід братства. Забава почне ся о 7-ій вечер, тикет коштуе 25 центів, жени і дївчата мають вступ даром. На балю буде грати добра музика всїлякі танцї. Тикети буде продавати Онуфер Кір, Ілько Лазорищак і Юрко Семетковский будуть дозорцями бари а Петро Курочка мае порядок вести.

На балю будемо продавати айс-крім, банани, пінеси, кенди, сафт і инший трунок крім вискі. Просимо всїх місцевих Русинів і Русинки а також тих що мешкають на околици в Спарта, Евелет, Гибинґ і деінде, аби прийшли разом з нами забавити ся.

За Уряд:
Петро Курочка, пред.,
Ілько Лазорищак, секр.,
Онуфер Кір, касієр.

Перший руский баль

в Елізабеті, Н. Дж. відбуде ся дня 21-го Юлїя, в Суботу, від години 2-ої по пол. до 12-ої в ночи в Singer Hall. Дохід призначений на руску церков. Запрошуемо усїх Русинів та Русинок в околиці на сю забаву. Найкрасша галя і добірна музика ожидають гостий!

КОМІТЕТ.

Повідомлене.

Отсим повідомляемо всїх Русинів з Ню Бритен, Конн. і околиці, що вже дістали ми сталого сьвященика в особі о. Е. Волкая, до котрого в кождій потребі просим удавати ся.

Ант. Монич,
Андр. Лихвар.

Синодальне Ситко.

(Докінчене зі стор. 3-ої.)

від тепер ніяких патріархів, непотрібно більше радитись ні з якими дурнями".

„Такъ точно!"

„А тепер, на память відкрита Синоду, дарую всему російському духовенству привілею. Нагай і кнут зношу для него і змінюю тое на церковну покуту".

„Благодарствуемъ, Ваше Императорское Величество!"

„Ось ходіть, я вам покажу тоту покуту, щобисьте бачили самі і другим товаришам вашим розказали", і повів їх до синодальної пивниці.

На дверях побачили вони надпись „Церковна Покута".

Дуже були зацікавлені отці знати яку то церковну покуту спорудив їм Петро. Коли ключ дзенькнув і двері відчинили ся, на їх лицях відзначили ся і цікавість і страх. Коли ввійшли до руму, побачили ситка рядами одно за другим ситко, ситко, ситко, кілько оком видно!

Кожде ситко уставлене було на двох стовпцях, на 1½—2 арш. від землі; коло кождого ситка, по боках, були привінчені деревляні руки; руки ті були сполучені з пружиною, що йшла близько землі межи стовбцями. Кожде ситко було на замочку, а ключі були у Петра.

„Ось вам і церковна покута!" сказав Петро і відтворив одно ситко.

Всі кинулись до ситка, щоби бачити що в нему.

В ситку була мука. Якби мука, а то якась дерть груба, наче коням до оброку, а ситко досить густе.

„От хто з епископів або попів провинить ся, мае весіяти ситко муки".

„Щоби мука сіялась, треба ногою натискати пружину; колиж се робити, то розмахують ся руки і бють по твари сіяча. Єсли легенько надушувати сю пружину, або й зовсім не рушати, не весієш муки ніколи і не будеш випущений з пивниці. Єслиж хочет як найскорше відбути покуту, мусиш добре і скоро робити ногою; але тогді і руки коло ситка розмахують ся ліпше, і бють тяже. Так біда і сяк не добре" сказав Петро.

„А чомуж тоті ситка не однакові? Чому на одних е вироблена митра, на других якісь гладущики, а на иньших не е нич?" спитали отці.

„Бо то по чинам" відповів Петро. „З митрою для епископів і митрофорних попів, тото що ви кажете з гладущиками — для камилавочних і скуфейних, а що без нічого—то для простих собі попиків", закінчив Петро.

Може хто не вірить сему оповіданю о Синодальнім Ситку? І я колись як читав о цім ситку в книгах, то не вірив. Але відколи пізнав одну росиянку, відколи вона повіла мені о тім ситку докладно і заприсягла кожде слово з свого оповіданя, від тогди вірю вже і для вас написав тото еї оповіданя слово в слово.

Звідки хитра баба довідалась того, не скажу. Чи не була в молодих літах синодальною проскурницею, або ще чим? Бо дуже, дуже знае докладно і оповідае красно.

Чутка е, що зо Синоду прийшла така бумага до епископа і попів синодальних в Америці, щоби всі православні церкви записали ся на себе, щоби жадна не була записана на громаду, щоби також збирали підписи усіх Русинів, котрі мають гавзи, лоти, фарми, аби потім лекше було накласти на них ріжні податки і розклади.

Єслиж сего не зроблять, написано в тій бумазі, то підуть усі чисто сіяти муки на синодальнім ситку.

Того будинку, що виклав Петро, вже цема. Натомість е новий, великий, гарний, з ще більшою пивницею; ситка-ж ще тоті самі добрі, бо з доброго матеріялу і добрим майстром зроблені, іно руки сильно позбивані, хотяй вийшли вже не одним десятком видавництва.

Власть Синоду такаж сама тепер, як і перше. Синод е привязь, на котрій цар привязав епископів і все російське духовенство, щоб вірнійше стерегли самодержавя і ліпше гавкали.

Впрочім, кажу, що не майстер я все як треба розповісти. То ліпше знае кожда росиянка. Запитайте, як цікаві.

Незалежний Садковський.

Страшна подія.

В самому крайньому куточку холодного Сибіру, коло Берингової протоки в Росії, ходив по снігами завіяному степу з своїми шатрами невеличкий народ — Чукчі. Їх тепер небогато було лишило ся — всього щось 6 тисяч. Жили вони з своїх оленів, які достарчали Чукчам і харч (молоко, мясо), і одежу та притулок (шкури), а без оленів цьому народови нема з чого жити.

І от цього року спіткало Чукчів велике нещастя: олені у їх де ноги вигинули, і смерть од голоду заглянула людям у самі очи. Цілий нарід мусить зійти з сьвіту, не лишивши по собі ні роду, ні плоду. Навіть гірше: пройшла чутка, що стала ся така подія, від якої кров холоне в жилах. Кажуть бо, що коли вже голод занадто допік Чукчам, вони зібрали ся на раду і пристали всі гуртом на те, щоб кожен батько власною рукою стратив свою семю, а потім і собі смерть заподіяв. Далї звістки не в одно говорять: з одних виходить, що таки зробили вони, що наважились, і цілий нарід ліг трупом; з других — що це поки зробили тільки деякі батьки, а не всі.

Чи так, чи инак, а це така страшна подія, якій назвиска не прибереш, про яку подумати навіть, то й то жах проймае. Шість тисяч трупів, цілий народ — один суцільний труп!... Чи не стоятимуть ці тисячі власними руками замордованих чоловіків, жінок та дітий крівавим докором перед усіма, хто попустив на таке страшне, нечуване діло? Чи тіні тих безщасних, безпорадних людий не впадуть довічним соромом на голови тих ситих та вгодованих, що пальцем не кивнули, щоб тому лихови запобігти? Адже-ж там, близько Чукчів, було якесь начальство навіть, воно податки з їх не забувало збирати, — невжеж воно нічого не могло зробити, щоб тих темних, голодних людий од наглої смерти обратувати?

Давно вже ми чуемо з усіх боків, що жити у нас стало не можна, всі це в один голос говорять. Але Чукчі ділом показали, що це не слова порожні, а жива страшна правда. Жити не можна, бо справді, як же його жити, коли міліони людий з голоду пухнуть, коли цілий нарід волить смерть собі заподіяти, бо не бачить ратунку, не мае допомоги, не знае, куди обернути ся й як себе ратувати?..

Страшна відповідальність лежить на тих, хто вкладае ніж у вихудлі руки голодних людий, щоб вони порізали ним своїх найближчих. Люте зло в тому ладови криеть ся, що довів державу на край голодної безодні, яку ні обминути, ні переступити. Вічна ганьба й сором на тих, хто задля власної користи попускае на такі страшні події.

І нехай трупи нещасного народу перед нами і не дають нам заснути спокійно, поки не здобудемо иншого ладу, за якого неможливі вже стануть такі страшні події...

Всячина.

ЛЮДИ ПРИРОДИ.

На лісистім високорівни Монте Веріта, коло Льокарнт, в італіяньскій Швайцарії, живе від якогось часу громада німецких веґетаріян, що творять етично-соціяльно-веґетаріяньско-комуністичну оселю. Стороньскі туристи, що заблукались в сї сторони, стрічають там на кождім кроцї босих людий, в льнянім платю, з буйними, неприкритими чупринами, подібних дуже до біблійних пророків. Ілюстрований двотижневник „Die Schweiz" так описує теперішні відносини сеї кольонії. Передовсїм спроневірила ся вона значно своїм етично-соціяльним основам а переміндла ся в звичайну веґетариянську санаторію під управою якогось Еденковена. За означену оплату може там кождий дістати ся. Управа завела з часом для своїх гостий раз на тиждень мясо і се многих фанатиків так обурило, що покинули санаторію і замешкали одинцем в околици Аскони, Ронка і Орселїни. Тут уладили собі житє зовсїм до своєї вподоби, замешкуючи на пів розвалані хати та руїни, яких там повно, і розкошуючись чистим ростинним кормом та сонїчною купілею. Ті сецесіоністи не удержують ніякого товариского житя, бо кождий має свої окремі теорії, котрі переводить в практиці. Деякі посувають ся у веґеріяньским фенатизмі так далеко, що їдять ті ростини, котрі ростуть до гори, а бараболею, бураками і т. п. гидять ся. Всі їх теорії мають спільний клич: „Назад до природи!" „Зрозуміти природу значить всьо", кажуть вони; „лише се дає внутрішний спокій, а коли его маємо, глядимо на всьо инше з гори. Вижити ся, згубитись через природу і в ній назад знайти ся, се найбільша розкіш, що дає житю стрим і вартість"... Дивні типи находять ся в тій незвичайній кольонії: образовані люди, що беруть свої теорії дуже поважно і ексцентричні диваки, що грають лише комедію. Найдивачнїйшою може фіґурою є дочка одного берлїньского лїкаря, звана „wilde Lotte", що веде в якійсь руїні авантурниче циганьске житє. Загально звісна також одна пара: колишний пруский офіцир і его музикальна жінка. Свої теорії переводять в житю з невмолимою консеквенцією. Що лише можливе, роблять собі самі, а де мусять купувати, платять лише власними продуктами. Раз жінка мусїла удати ся до дентиста в Льокарні і заплатила лїкареви, відсьпівавши кілька пісень... В Асконї дуже розширені вільні подружя, однак, як кажуть, без виїмки бездітні. Громадскі власти і тессиньске правительство не роблять доси житю-бутю „людям природи" ніяких перепон.

ЧОРНІ СОТНІ ПРИ РОБОТІ.

З ріжних сторін Росії доходять вісти о новій роботі чорних сотень, котрі справили в м. Маю погрома в кількох місцевостях. Описи погромів у Вологдї, Царицині, Симбірску і Муромі пригадують звісні а страшні погроми в Києві і Одесі, лише на меншу скалю. Московске „Русское Слово" описує ось як погром у Вологдї: Дня 14-го Мая в полудне було визначене народне віче. Всї робітники, ремісники, субекти і інтелїґенція прибули на означений час до народного дому. Часть публики удала ся на віче до заміского городу, де проектовано зробити демонстрацію. На улици Ґостінодворскій товпа стрінула громадку хулїґанів, що почала кидати камінем на ідучих. Роздали ся вистріли. Надбігли стражники і дали кілька сальв. Дальше починає ся страшна історія. Селяне, що прибули на торг, пристали до хулїґанів і обурені тим, що всї склепи з горівкою з нагоди робітничого сьвята були позамикані, пустили ся разом до народного дому, нападаючи по дорозї на інтелїґентів, котрих били без милосердя. Відтак почали нищити народний дім. Вибили всї вікна, знищили бібліотеку і книгарню товариства позашкільного образованя, зруйнували все внутрішне уладжене і уоружившись в відломки крісел, почали бити інтелїґентів, що були під рукою. Тріскали людскі черепи, бризґала кров, а навіть над трупами знущала ся озьвіріла дич. Часть хулїґанів взяла портрет царя і рушила улицями, сьпіваючи царский гимн, а прочі підпалили дім. Все те діяло ся на очах стражників, жандармерії і поліції, але ніхто не міг числити на їх поміч, крім чорносотенців. Стражники давали сальви до народного дому з одної сторони, чорносотенці з другої. Хтось із находячих ся в народнім домі вихилив ся крізь вікно і благав о поміч. Стражники дали сальву і просячий о поміч упав на місци трупом. Прибула огнева сторожа, але хулїґани не позволяли гасити огня, дручи на дрібні кусні викинені книжки та брошури, руйнуючи дах і вікна. Рівночасно инші ватаги збурили дім судії Бурлова та редакцію, контору і друкарню часописи „Северная Земля". Підчас руйнованя редакції переходила улицею компанія війска і не звертаючи ніякої уваги, байдужно попрямувала до народного дому, де розложила ся на траві і приглядала ся спокійно роботї чорних сотень. Пожар народного дому тревав цілий день. По містї пішов страшний переполох, бо бояли ся, що хулїґани вимордують всїх інтелїґентів. Однак чорносотенці настрашились мабуть власної роботи і розсипались на всї сторони. Шкоди в містї великі. Погром приготовлювано вже від давна, лише не було до него такої відповідної нагоди, як тепер. Число убитих і ранених спершу годї було означити. Найбільше потерпіли студенти і взагалї шкільна молодіж."

ПРАВОСЛАВНІ МОНАХИ ЧОРНОСОТЕНЦЯМИ.

До »Громадської Думки« пише одеѣ з читачів з Камянецького повіту ось що:

„Якось ото приходить до мене селянин з нашого села й витягає з-за пазухи листок почаївської лаври, завернений обережно в платинку (звичайно як з Почаїва...) тай каже: „подивіть ся, лишень, що то Дума робить з Царем. Я, каже, був на Вознесеніє у Почаївському манастирі, дак там таке росказував манах людям, що аж страх та сум побирає. Каже, що Дума хоче, щоб вона була старша від Царя, щоб Цар слухав Думи і т. и. Але від цього можуть вийти великі бунти, бо в Думі є й жиди".

На листку я прочитав: „Телеграма Государю Императору. Петербургъ, министру двора. Просимъ Ваше Высокопревосходительство представить Государю Императору эту телеграмму". А в телеграмі кажуть, що крестяне Подолії, Волинї, київської, херсонської, бесарабської, мінської, люблінської і других губерній, вібравшись в Почаїв числом до 10 тисяч чоловік, дізнали ся, яку образу зробили їм виборні в Думі своїми зухвальними словами і зухвальною відповідю цареві. Зухвальні вони через те, що ніби то ці 10 тисяч чоловік не хотять примусового викупу землї; не хотять, щоб віри і народи були рівні; не хотять, щоб випущено було з тюрем „попавших (?) туди", бо між ними є „нероскаянні бунтовщики", які счинять по всему царству вбивства і розрухи. Через це вони, ці 10 тисяч чоловік, просять Царя не вважати на домагання Думи. На прикінці тої телеграми кажеть ся, що дуже буде добре, як скрізь по селах селяне підпишуть ся під такою телеграмою, або складуть про це приговори і то все пішлють в Почаїв.

Яке знущання над бідним, темним людом! Його перше мучили та показували на Думу, що вона все добро принесе, а тепер кажуть, що треба розігнати ту Думу. Тай хтож це робить — духовні, служителї Божого престолу у Почаїві, тай немало людей піддурюють аж 10 тисяч. А до того ще хотять, щоб скрізь по селах селяне таке робили і за для того роздають їм оті „телеграми".

Чиж сьвідомі ченці Почаївської лаври, на яке ганебне діло вони пустили ся."

ЗЕЛІЗНИЦЯ З 177 ТУНЕЛЯМИ.

Одною з найбогатших на сьвітї зелізниць в тунелї буде зелізниця Християнія-Берґен, яку саме тепер будують. Та зелїзниця, що получить два головні міста Норвеґії, котрі доси мали лише комунїкацію морску, іде в переважній своїй части високими горами. Зелїзниця, що іде з Берґен і переходить полудневу Норвеґію, має 117 тунелїв. Шлях дальший Берґенфас має їх 51, шлях з Фос до Тавґеванд, найвисша часть цілої зелїзниці 74, а шлях Тавґеванд-Роа 52 тунелїв. Найвисше доходить зелїзниця в околици Тавґеванд, бо до висоти 1296 метрів. Вправдї есть в Европі чотири гірскі зелїзниці, котрі перебігають висші гори, пр. зелїзниця Альбуля в Ретицких Альпах, в Швайцарії, що досягає 1823 метрів висоти, але ніяка з них не веде так близько ожеледців і снїгів, як нова зелїзниця норвеґска, попри озеро Тавґеванд, котрого лїд нераз навіть в лїтї не тає і де серед лїтних спек снїг все лежить.

УПАДОК УГОРСКИХ РУСИНІВ.

Оплаканий є стан Русинів на Угорщині. Мадярский шовінізм так їх обмотав, що они затратили національну сьвідомість, гублять рідну мову, а в послїдних часах виступили навіть проти свого обряду. От що читаємо в хорватскім дневнику „Hrvatstvo": „Руско-католицкі епископи: унґварский, пряшівский и крижевацкий відбули конференцію і ухвалили, щоби заложити свою друкарню в Будапештї, а не спроваджувати церковних книг із Ставропіґійского Інститута у Львові, бо то богато їде гроший в чужі руки. Також выслали просьбу до Риму, щоби позволив їм перевести книги церковні на мадярску мову". Число 39 „Obzor-a" повідомляє, що Рим просьбу відкинув. Так щож з того? Послухаймо, як виповняє ся рішене папскої канцелярії. „...Волосе стає дубом — пише один турист — як лиш подумаю на сї відносини. Та подумайте, мають з Риму чорне на білім, що не вільно служити на мадярскій мові, а они мимо того відправляють — якем чув — в 60 парохіях, ба навіть в Будапештї, котра то парохія є під юрисдикцією остроґомского примаса (лат). Коли там покінчено церков і служила ся перша Служба, крижовацкий епископ Дрогобецкий, Русин, який був тодї присутний, похвалив сьпіваків за те, що сьпівали (розуміесь по мадярски) і подарував їм 100 К. Такі тут обставини". — Єсли отже самі Русини так публично пропаґують мадяризацію, то щож говорити о житю приватнім. — Поминувши сьвітску інтелїґенцію, якої не богато і яка майже ціла змадяризована, більшість сьвящеників не вміє по руски.

Якжеж в виду того відбувають ся проповіди?

Я був сьвідком одної проповіди в Унґварі в катедральній церкві. Вже перед евангадієм вийшов на проповідницю сьвященик середного росту, смаглявий на лици. По евангелію, яке відсьпівав богослов діякон, проповідник перехрестившись: зачав проповідь по мадярски. Говорив до ¾ години. Я сидів як на „турецкім казаню", не розуміючи анї слова.

— Чи ви розумієте — питаю сусїда богослова?

— Розумію.

— А ті селяни розуміють, що дивлять ся на него?

— З них мало хто розуміє.

— Більшість не розуміє?

— Він говорить до інтелїґенції.

Дивлю ся я за тою інтелїґенцією. На переді не виджу нікого крім богословів; дальше стоять діти шкільні, а за ними селяни і троха міщан. Заглядаю на зад. Деж та інтелїґенція? Стоїть кількох сурдутовців коло дверий і то не зраджують великої ранґи і на тім конець. І для тої інтелїґенції осібна проповідь. Пізнїйше я довідав ся, що там такий звичай: одної неділї проповідь по мадярски (для інтелїґенції) а другої для селян та міщан. А що теперішний проповідник (хотяй Русин) не вміє по руски, то голосить проповіди по мадярски. — Так в катедральній церкві, а на селї як хто вміє. Який засів, такі плоди! Нарід, хотяй не затратив еще рідної мови і звичаїв, остаєсь однак лишений проводу в найбільшій темнотї і занедбаню. Колись земля красна і урожайна, нинї запустїла; колись нарід богатий, нинї зійшов на діда та втїче за море до Америки.

Цікаву звістку подають часописи, що через більше як сто лїт, всї члени німецкої цісарскої родини послугували ся лївою рукою у всїх чинностях, котрі нормальний чоловік виконує правою рукою. Так отже не виключаючи теперішного цісаря, всї они їли лївою рукою, писали, стріляли і т. д. Доперва теперішний престолонаслїдник виломив ся з під того унаслїдженя і послугує ся при всякій роботї правою рукою.

Ріжні мають уподобаня володітелї, а королева портуґальська Амелія дуже горячо працює на поли медицини. Специялїсти уважають єї за знаменитого лїкаря. Королева Амелія цілими днями пересиджує в шпитали і доглядає хорих. Єї заходом побудовано в Лїсбоні оден з найкрасших і найлїпше уряджених шпиталів сьвіта. Кромі того королева Амелія дуже любить їздити на кони верхом і знаменито плаває. Чотири роки тому дістала золоту медаль за виратоване двох дітий, котрі топили ся в водї.

Збирайте жертвы на Боєвый Фондъ.

У рабина.

Хусидъ прийшовъ до рабина и сказавъ єму зъ смуткомъ:

— „Пане рабине зле! Мôй сынъ перейшовъ на християнську вѣру. Що менѣ нещасливому робити?

Рабинъ опустивъ голову, помыслывъ троха и сказавъ:

— Я маю таке саме нещастє, бо и мôй сынъ перейшовъ на християнську вѣру.

Хусидъ страшенно перестрашивъ ся, що сынъ такого великого чололѣка зробивъ таку паскудну рѣчь, и здивованый, сказавъ:

— „Пане рабине! Вы такъ близько стоите биля Пана Бога, чомъ вы не перешкодили тому?!"

Рабинъ знову намисливъ ся и сказавъ:

— „Я бувъ у Пана Бога и скаржив ся єму, але вôнъ менѣ вôдповѣвъ: „Я такожь мавъ сына и вôнъ перейшовъ на християнську вѣру".

Щирий клич.

Робітники! Товариші!
Братя працьовиті!
Щосьте кривдов безсовістнов
І нуждов прибиті;
Що робите як ті раби
В нуждї і розпуцї,
Що о добрі не знаєте,
Жиєте лиш в муцї; —
Яким мозіль в тяжкій працї
Ранить ся і лупить,
Що дня сьвіжий наростає,
Кервавить ся й струпить;
Яким ноги від босоти,
Сїдають ся й крають,
Які від дитиньства свого,
В нуждї виростають,
На яких месть зловорожа
День в день налягає,
Яким кривда, тяжка праця
Сили відбирає. —
Лучіте ся в товариства
До борби ставайте,
І кайдани, що вас давлять
Вже раз розбивайте.
Ви мученики сьвятії
Лучіть ся до купи
Лучіть ся всї в товариства
І в дружнії злуки.
Збирайте ся в товариства
Наші робітничі,
Почуйте раз голос щирий,
Котрий до вас кличе:
Схаменїть ся раз вже в житю
І себе пізнайте;
В кождій хвилї в своїм житю
Мудро користайте
Бо лиш спільна праця добро
Та користь приносить
І взагалї всякі кривди
На будучність зносить.
В товаристві совокупно
Побідимо того,
Котрий робить тяжкі кривди
Для загалу всього.
Вже найвисший час приходить
За собов обстати,
Се послїдний для нас момент
Раз себе пізнати.
Що ми люди так як другі
І людьми ся звемо;
За щож кривди і поруги
Від всїх дізнаємо.
Таж ми права маєм рівні,
Тілько не тра спати;
Прото доки час і пора
Треба користати.

П. Отава,
черновецький міщанин.